

До 60-річчя від Дня народження академіка Валерія Бойка

*Лікар – це філософ:
бо немає великої різниці між мудрістю і медициною*

Гіппократ

Академік НАМН України Валерій Володимирович Бойко – провідний українських хірургів, доктор медичних наук, професор, директор Державної установи “Інститут загальної та невідкладної хірургії імені В. Т. Зайцева НАМН України”, завідувач кафедри хірургії № 1 Харківського національного медичного університету, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України, член президії Асоціації хірургів України, Європейської асоціації хірургів, Асоціації хірургів травми та інтенсивної терапії, Європейської асоціації судинних хірургів, Європейської асоціації онкологів.

разки дванадцятипалої кишки, ускладнені кровотечею”, В. В. Бойко став наймолодшим доктором медичних наук в Україні. З 1990 р. він працює на кафедрі госпітальної хірургії Харківського державного медичного університету асистентом, потім доцентом, з 1996 р. – професором кафедри (вчене звання професора присвоєно у 1997 р.). У 1995–1996 рр. Валерій Бойко – стипендіат Кабінету Міністрів України для молодих учених. З 1997 р. Валерій Володимирович займає посаду проректора з наукової роботи Харківського державного медичного інституту.

“Жити – означає діяти”, – цей вислів Вольтера уособлює життєвий шлях Валерія Володимировича Бойка.

Валерій Володимирович Бойко народився 16 лютого 1962 р. на Харківщині у селищі Коломак, а його юнацькі роки пройшли в м. Люботин (пізніше вже відомим хірургом він став почесним громадянином міста). Після успішного закінчення школи Валерій Бойко вступає до Харківського медичного інституту. У 1985 р., отримавши диплом із відзнакою, молодий лікар розпочинає працювати у Харківському НДІ загальної та невідкладної хірургії. Застосовуючи на практиці набуті знання, Валерій Володимирович продовжує розпочатий у студентські роки пошук шляхів удосконалення операційних втручань. У 1990 р. під керівництвом директора інституту професора В. Т. Зайцева він підготував кандидатську дисертацію на тему “Оптимізація результатів хірургічного лікування хворих на виразкові дуоденальні кровотечі з урахуванням моторно-евакуаторної функції шлунка”, в арсеналі здобувача було вже більше двадцяти патентів на винаходи. У 30 років, захистивши докторську дисертацію на тему “Клініко-експериментальне обґрунтування хірургічного лікування хворих на пенетруючі ви-

У 1999 р. Валерія Володимировича Бойка обирають директором Інституту загальної та невідкладної хірургії, який незабаром був підпорядкований Академії медичних наук України, а в січні 2000-го – завідувачем кафедри госпітальної хірургії Харківського державного медичного університету. Із величезною відповідальністю, фантастичною працездатністю і захопленням Валерій Володимирович поринув у роботу.

Уся лікарська, наукова, педагогічна діяльність В. В. Бойка пов’язана з одним із найстаріших медичних центрів нашої країни “Інститут загальної та невідкладної хірургії імені В. Т. Зайцева НАМН України», який він очолює впродовж останніх 23 років. Його попередниками і вчителями були видатні хірурги та організатори невідкладної хірургічної допомоги в Україні – академіки Олександр Олексійович Шалімов і Володимир Терентійович Зайцев.

Сьогодні в інституті тривають розробки новітніх операційних технологій, вивчають проблеми надання екстреної допомоги постраждалим із політравмою, опіками, рановою інфекцією, гострих хірургічних захворювань, питання діагностики, запобігання післяопераційним ускладненням тощо. Щороку в клініці проходять лікування біль-

ше шести тисяч пацієнтів, виконують понад чотири тисячі операцій, у тому числі за оригінальними методиками. Прагнення до глибоких знань своєї професії, оволодіння навичками хірургічної майстерності, постійне самовдосконалення, що так притаманне професору В. В. Бойку, визначають і пріоритети колективу, яким він керує. Багатий досвід, який накопичений в Інституті загальної та невідкладної хірургії, успішно впроваджується в лікувальних установах нашої країни, що робить більш дієвою хірургічну допомогу, а значить – повертає життя і здоров'я хворим.

Пріоритетом багатогранної діяльності Валерія Володимировича завжди залишається наука. Складно назвати розділ хірургії, який би не потрапив до сфери його наукових інтересів. Професор В. В. Бойко займається вирішенням проблем серцево-судинної, торакоабдомінальної, невідкладної онкохірургії, політравми, гнійно-септичних ускладнень тощо. Завдяки авторським розробкам ученого в клінічну практику були впроваджені: внутрішньопечінкове лазерне портокавальне шунтування при портальній гіпертензії, органозберігальні операції в поєднанні з ваготомією і симпатектомією при виразковій хворобі шлунка і дванадцятипалої кишки, технології лікування поліорганної недостатності, операції при пухлинах середостіння тощо.

Фундаментальні дослідження В. В. Бойка полягають у вивченні етіології та патогенезу найпоширеніших хірургічних захворювань. Особливу увагу хірург-новатор приділяє проблемам ускладненої виразкової хвороби, панкреонекрозу, травматичної хвороби в гострому періоді, внутрішнім кровотечам, міастенічному синдрому, порушенням мікроциркуляції при хірургічних захворюваннях, процесам регенерації та загоєння ран, впливу електромагнітного випромінювання на мікроорганізми при хірургічній інфекції тощо. Він детально описав такі маловивчені захворювання, як компресійний синдром середостіння, синдром “хвостатої частки” печінки, хламідіоз стравоходу.

Валерій Володимирович – всесторонньо освічена людина, захоплюється філософією, вивчає основи всесвіту, розробляє власну квантово-біологічну теорію, присвятивши цьому одну із фундаментальних своїх праць – монографію “Квантово-біологическая теория”, яку у 2006 р. Харківське медичне товариство визнало кращою.

Оригінальні прикладні дослідження та технічні рішення професора В. В. Бойка широко впроваджені у хірургічну практику (понад 170 нововведень), а наукові досягнення відображе-

но в його 17 авторських свідоцтвах на винаходи, понад 483 патентах України, у численних (понад 3000) публікаціях, серед яких – 86 монографій, 179 методичних рекомендацій. Монографії “Хірургія новообразований середостення” та “Патология червеобразного отростка и аппендэктомия” відзначені грамотами Президії НАМН України. Із 2000 р. під керівництвом В. В. Бойка виконано 22 НДР, сім із них було визнано Президією НАМН України кращими серед щорічних. Результатом багатогранної наукової роботи професора Валерія Володимировича є захист його учнями 28 дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук та 89 – кандидата медичних наук.

В. В. Бойко має вищу кваліфікаційну категорію з хірургії, спеціалізацію із судинної хірургії, кардіохірургії, онкохірургії, організації охорони здоров'я. Він неодноразово виконував обов'язки експерта ВАК України зі спеціальності 14.01.03 – хірургія.

Валерій Володимирович очолює Харківську хірургічну школу – одну з провідних в Україні і є головою громадської організації Асоціація хірургів Харківської області. Він є членом президії Асоціації хірургів України та президії Харківського наукового медичного товариства, Європейської асоціації хірургів, Міжнародної асоціації хірургів, Асоціації хірургів травми та інтенсивної терапії, Європейської асоціації судинних хірургів, Європейської асоціації онкологів. В. В. Бойко є головою вченої ради ДУ “Інститут загальної та невідкладної хірургії імені В. Т. Зайцева НАМН України”, членом наукової ради НАМН України, вченої ради МОЗ України, вченої ради Харківського національного медичного університету, науково-координаційної ради при Харківському обласному управлінні охорони здоров'я, спеціалізованих рад Д 64.609.01 (ХМАПО), Д 64.600.02 (ХНМУ).

Бойко В. В. – головний редактор фахового журналу “Харківська хірургічна школа”, збірки “Хірургічна перспектива”, член редакційної колегії більш ніж 20 часописів хірургічного профілю.

Велика робота, яку Валерій Володимирович проводить у межах компетенції, дає змогу повністю виконати поставлені науково-організаційні завдання, забезпечити ефективність впровадження інноваційних технологій у практику невідкладної хірургії. Професору В. В. Бойку притаманні такі прекрасні людські якості, як шляхетність, скромність, висока відповідальність, ініціативність та величезна працездатність, завдяки яким він має високі досягнення у своїй багатовекторній діяльності.

ЮВІЛЕЇ

За сумлінне служіння Україні Валерій Володимирович нагороджений державним орденом “За заслуги III ступеня” (2011), “Орден Святого Пантелеймона” у номінації “Новатор охорони здоров’я” (2018). Отримав звання “Почесний доктор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна” та “Почесний громадянин” м. Харкова та м. Люботин.

Святкуючи ювілей, В. В. Бойко, безперечно, може пишатися своїм найбільшим надбанням – поверненням життя і здоров’я тисячам своїх пацієнтів. Його особистий приклад блискучого хірурга-новатора, видатного вченого, талановитого організатора медичної справи і педагога це яскраво підтверджує.

*З великою повагою і шаною –
проф. М. М. Корда, проф. І. Я. Дзюбановський,
проф. В. П. Польовий*